

Myrry Ýekegułagyň başdan geçirenleri: Myrrynyň Jokjoky awlaýşy

Category: Çagalar edebiyaty, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Myrry Ýekegułagyň başdan geçirenleri: Myrrynyň Jokjoky awlaýşy

• *BU BAPDA MYRRYNYŇ JOKJOKY AWLAÝŞY GÜRRÜŇ BERILÝÄR*

Güýzüň güni süýr günortanlar gökden bir süri serçe aşak indi-de, bugdaýy orlup ýygnalan meýdanyň ortasyndaky harman ýerine gondy. Serçeler jürküldeşip, gaty ýeriň jaýryklaryna siňip galan däneleri çokýardylar. Olaryň üstlerine howp abanandygyny bilenokdylar. Ýöne olaryň ýakynjagynda gür sypalyň içinde garnynyň aşagy, burny, murty ak, galan ýeri zolak-zolak garamtyl goňur, ýekeje gułagyny dikgerdip oturan Myrry dilini ýalmandyryp, serçeleriň üstüne towusmaga taýýarlanýardy. Serçeleriň harman ýerinde ýaýrap, galan-gaçan samanlary, jarlary gyzıldörjök edip ugran pillesi Myrry bat alyp, olaryň ortarasyna bökdi. Ol böken mahaly, hamana gujagyny serçeden dolduraýjak ýaly gułajyny gerip topuldy. Emma serçeleriň biri hem Myrrynyň penjesine düşmedi. Bary gürrü ördi-de, ganat ýaýyp göge galdy. Olar ät galyp, dilini ýalmandyryp, goçak gözlerini petredip duran Myrrynyň üstünden gülyän ýaly: «Myrryk! Bar işiň pyr-ryk!» diýşip, ýene bir sapar ýerläp aýlandylar-da, uçup gitdiler. Myrry ýüzüni göge tutup, tä

guşlar gözden ýitýänçä ýalmanyp oturdy. Ol öz-özüne käýindi:
– Özüm bir akmak. Hemmesini birden tutjak bolup, ortara bökdüm. Birjigini göz astyna alyp, şoňa topulan bolsam, onda bu wagt şorja serçe etini çekelärdim.

Bu masgaraçylygy hem edil taňkany kellesine geýip, ile gülki bolşy ýaly, dostlarynyň baryna äşgär bolar öýdüp, Myrry daş-töweregine göz aýlady. Oňatlyk. Bäreni-bärde janly-jemende görnenokdy. Birden onuň ýakynjagynda biri jakyrdap güldi. Myrry tisginip, şol tarapa garady. Çiliň üstündäki ýeke çykan ýylgynyň depesinde alahekek heşelle kakyp gülyärdi:

– Jakyr-jakyr! Hä-ä, Ýekegulak pälwan, sen ýene ganatlylara erjeşgin! Görseň, ganatlylar seň çakyň däldir. Olar çalasyndyr! Edil agzyňy gum garbadaýýandyr! Agzyň gumuny bir süpür. Murtuňa ýelmeşen samanlary çöple! Jakyr-jakyr!

Myrry alahekegiň öz üstünden gülmegine namys etdi. İçini hümetledi. Oňa haýbat atdy:

– Eý, jakyr, elime düşäýseň, ýelekleriňi ütüp, etiňi tüýt-müýt ederin. Süňküni gemrerin!

Alahekek öňküsindenem beter jakyrdap güldi. Myrry ondan ýüzüni sowdy-da, başga aw gözlemek üçin Güllüdepäniň aňyrsyndaky sypallyga gitdi. Ýolda ol öz-özüne göwünlik berdi:

– Geçen işe ökünme, Myrry han! Aw diýeniň bagt işidir. Bagtyň çüwse, aw ganly bolar. Bagtyň çüwmese, muňa etjek alajyň barmy?

Aslynda Myrrynyň guş awlamaga ukyby ýokdy. Ol her bir işe ýaýdanjaň çemeleşýän, ejiz jandarlara dözümsiz pişikdi. Ol uklap ýatyrka atýalmanyň çagasy onuň guýrugyny dişläp gaçsada, şony gorka kowalaýardy. Eger ejizje atýalman, uly ili bilen möňñüriberse, Myrry ony kowalamasyny bes edip, aşak oturyberýär. Onuň bir gulagy kesikdi. Elbetde, ony ýaltalykda aýyplaýan gopbam jandarlar onuň gulagy barada her hili gülkünç gürrüňler ýaýradýardylar. Olaryň käbiri, hamana Myrrynyň gulagyny sarygarynjalar iýenmiş diýen ýaly toslamalar tapýardy. Ýene biri Myrry uklap ýatyrka garagol syçanlaryň biri gaýçy bilen onuň gulagyny kesipdir diýýärdi. Hakykatda welin, Myrrynyň gulagynyň birini gapan kertip alypdy. Ol aw gözlöp ysyr ganyp ýörkə gurulgy gapanyň üstünden barýar. Gapan tas onuň boýnundan düşen eken. Ýöne Myrry çalasyňlyk bilen yza tesýär. Şonda gapanyň goşa saly onuň çep gulagyny gapjaýar...

Beýik Aladagyň etegindäki gür tokaýyň çetinde akar çeşmäniň boýunda ýaşaýan Myrryny bu jelegaýlarda tanamaýan ýokdy. Ol

ýuwaşja pişik bolansoň, goňşulary, deň-duşlary ony gowy görýärdiler. Onuň bilen bileje oýnaýardylar. Käte olar Myrrynyň öýüne myhmançylyga gelerdiler. Kämahal bolsa, ony özleriniňkä myhmançylyga çagyryp, alyp giderdiler. Myrry hiç wagt ogurlyk etmän, öz awyny özi tapyp ýören jandar bolansoň, dostlary häli-şindi onuň hojalyk işlerine-de kömekleşýärdiler. Aýy pälwan ony peçde ýakar ýaly odun bilen üpjün edýärdi. Towşanmyrat, Horazguly, Kirpigeldi ýylda Myrrynyň jaýyny remont edip berýärdi...

Myrry şol gidişine Güllüdepäniň töwereginde aw gözläp, günü ikindi etdi. Ahyry mydama atyzlara sepilen bugdaý tohumlaryny şinelänsoňam dörjeşdirýän Jokjoky Myrrynyň girisine düşdi. Jokjoky dok bugdaý başyny tapyp, ony çüňküne gysyp, ganatlaryny ýaýdy. Birden onuň çüňkündäki bugdaý başy aşak gaçdy. Jokjoky şony aljak bolup, ýene ýere gondy. Şol demde Myrry ony gabyrdadyp basdy. Onsoň agzyna aldy-da, öýüne bakan gaýdyberdi. Ol tutan awyny Alahekege görkezjek bolup, harman ýeriniň ýanyndan aýlanyp gaýtdy. Emma alahekek uçup giden eken.

Her niçik-de bolsa, Myrrynyň awy oňdy. Ol tutan awyny goňşulara görkezjek boldy. Eger goňşular onuň guş tutandygyny göräýseler, ertiriň özünde «Myrry asmandan uçup barýan ganatly guşlary tutup bilýän, erjel awçy eken» diýen mahabatly gürrüniň bütin tokaýa doljakdygy ikuçsyzdy. Emma, içiňi ýakaýyn diýen ýaly, goňşularyň bary gün ýaşanyndan öýli-öýüne sokulypdyr.

Jokjoky görgüli Myrry Ýekegulagyň ýiti dişleriniň awsyna çydaman köp urundy. Ol Myrra ýalbaryp gördi. Oňa ýaranjaňlyk etdi. Myrrynyň edermenligini taryplady:

– Myrry, sen zor! Sen örän ökde awçy. Entegem ösersiň. Ýogsada, Myrry, sen näçinji ýylda doglan-a? Menddn ululygyňkiçiligiň nähilikä? Ä?

Ol her edip-hesip edip, Myrryny gepletjek bolýardy. Myrry hem ahmal däldi. Agzyny açaysa, jokjokynyň sypyp gitjekdigi ýadyndady. Şonuň üçinem, agzyny ýarman, onuň bir sowalynda jogap bermän, sag-aman öýüne geldi. Ol daş işikde guşuň ýeleklerini ütüp başlady. Jokjoky jögülige ýüz urdy:

– Eý, wäk! Myrry, näme agyrýan dälidir öýdýärmiň-aýt! Her ýelegimi sograňda janym çykara gelýä!

Soňa ol Myrrynyň dyrnaklary syh-syh penjesine ýapyşyp, ony saklady:

– Myrry, eşidişime görä, sen halal süýt emen bolmaly. Hiç wagt ýalan sözlemeýärmişiniň. Ogurlyk etmeýärmişiniň. Haram ete agyz urmaýarmyşyň. Örän adalatly, gerçekmişiniň!

Myrryň başy aýlanyp ugrady. Ol murtuny sypalady:

– Ýogsam näme!

– Eger şeýle bolsa, şu ýerde sen ýalňyş iş edýäň. Elbetde men indi ölümimi boýnuma aldym. Ýöne ölüm jezasy berleniňem iň soňky sözi diňlenýändir! Eşidişime görä, sende bir uranda gara daglary para-para edýän jöwher pyçak barmyş. Eger meni iýjegiň çyn bolsa, şol pyçak bilen meniň damagymy çalyň, ýagşyja halalla! Şonda men senden razy bolup, arkaýyn gözümi ýumaryň! Men dyzasamam sypmaz ýaly, ilki goýun güýlen ýaly iki aýagymy mäkäm çat!

Bu sözler Myrryň göwnüne jaý göründi. Dogrudanam, jokjokynyň etini pudarlap, ýuwup-ardyp, gazana salsaň onuň tagamynyň üýtgeşik boljakdygy çyn. Myrry bir ýerden ýüpjagaz tapyp, guşuň iki aýagyny berk çatdy. Onsoň aşpyçagyny almak üçin öýüne girdi. Pyçagy çalgy daşyna çalyň ýiteltdi. Pyçagyň yüzüne penjesini degrip, onuň kemsiz ýitelendigine göz ýetirdi. Ol pyçagyny alyp arkaýyn daş çykdy. Jokjokyny güýlöp taşlan ýerine bardy. Guş ýerinde ýokdy. Myrry hyrçyny dişläp, töwerege göz aýlady. Bir görse, jokjoky hol günebakarlaryň üsti bilen ganat ýaýyp uçuo barýar. Myrry özüniň aldananyňa gynanyp, köp ahmyr etdi.

Berdimuhammet GULOW. Çagalar edebiýaty